

Aan de gemeenteraad

A-voorstel

Onderwerp: POLDERHOOFDKANAAL

Volgnr.: 5

Beh. ambt: H. Roossien / P. Lansen / E. Kuipers

Tel/kamer: 492 / 410 / 233 /

Datum raad: 6 januari 2009

Voorstel

1. Neem kennis van de ontwikkelingen in het project Polderhoofdkanaal.
2. Neem nu geen beslissing over het wel of niet beschikbaar stellen van aanvullende middelen.

Beleidsterrein

Toerisme en recreatie.

Inleiding

Eerder dit jaar (14 februari en 14 mei) hebben wij u schriftelijk geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het Polderhoofdkanaal. Door wethouder Kuipers is toegezegd, dat wij vóór de behandeling van het beleidsplan u opnieuw zouden informeren over de stand van zaken en onze positie binnen het proces. Tijdens de behandeling van het beleidsplan is aangegeven dat de raad binnen enkele weken een voorstel zou ontvangen.

Voorgeschiedenis

De heropening van het Polderhoofdkanaal is in 2002 op initiatief van de gemeente Opsterland en de provincie Fryslân op de politieke agenda komen te staan. Heropening van het kanaal betekent een behoorlijke verbetering van de toeristisch recreatieve infrastructuur in onze regio (zie ook de recent verschenen nota "Alle vaarwegen leiden naar Drachten"). Het Polderhoofdkanaal ligt voor ongeveer de helft binnen ons grondgebied. Wij hebben ons daarom vanaf de start van het project positief opgesteld. Dat uitte zich aanvankelijk in de bereidverklaring tot planologische medewerking. Daarna besloot u tot een eenmalige bijdrage van € 820.000,--.

In 2007 is vervolgens nog eens een extra bijdrage van € 555.000,-- beschikbaar gesteld, waarbij u nadrukkelijk aangaf de bijdrage van Smallingerland in het project te maximaliseren op € 1.375.000,--. Het krediet van € 1.375.000,-- is niet geheel bedoeld als een bijdrage in de gezamenlijke projectkosten. Er moeten ook "eigen" kosten zoals leges, grondverwerving en procedures uit worden gedekt.

Medio 2007 is het project in het kader van het Fries merenproject Europees aanbesteed en gegund. Er is ons gevraagd in te stemmen met deze gunning en daarmee met de voorbereiding van de werkzaamheden. Wij hebben aangegeven dat het onze voorkeur had om eerst alle procedures af te wikkelen. Schriftelijk hebben we naar de andere overheden gecommuniceerd dat eventuele tegenvallers als gevolg van deze snelle gunning, gezien de gemaximeerde bijdrage van uw raad, niet voor rekening van Smallingerland kunnen komen. Op 20 september 2007 verleende het ministerie van LNV de noodzakelijke ontheffing in het kader van de Flora en fauna wet, waarop de aannemer startte met de werkzaamheden.

Op verzoek van een aantal bezwaarmakers werd deze ontheffing vervolgens een maand later geschorst. Daarop is overleg gestart met diverse natuur- en milieuorganisaties met als doel overeenstemming te bereiken over compenserende en mitigerende milieumaatregelen. Met het oog op subsidiedeadlines is vervolgens in januari 2008 doorgedaan met die werkzaamheden welke niet direct afhankelijk waren van de genoemde LNV-ontheffing. In kort geding heeft de rechter op 28 januari 2008 bepaald, dat ook deze werkzaamheden gestopt dienden te worden zolang er geen nieuwe ontheffing van LNV voor het project beschikbaar is. Sindsdien liggen de uitvoeringswerkzaamheden met betrekking tot dit project – op straffe van een dwangsom – volledig stil.

Stand van zaken

In onze brief van 14 mei jl. hebben wij u bericht dat wij ons voor de vraag gesteld zagen of deelname aan het project zou moeten worden beëindigd, dan wel dat eerst de uitkomsten van nadere onderzoeken naar financiële consequenties en mogelijk andere externe financieringsbronnen zouden zijn afgerond. Wij concludeerden toen, dat op dat moment uit het project stappen een te premature beslissing zou zijn. Wel hebben we bij die gelegenheid andermaal nadrukkelijk aangegeven dat het door u aangegeven financiële kader voor ons niet ter discussie kon staan. Dit hebben we ook voortdurend aan de andere overheden in dit project gecommuniceerd.

Duidelijk is echter, dat het project aanzienlijk duurder zal worden dan aanvankelijk begroot. De oorzaak daarvoor ligt enerzijds in de aanvullende milieumaatregelen die moeten worden getroffen, anderzijds in de verdragingskosten voor de aannemer en het wegvallen van een deel van de oorspronkelijk toegezegde subsidies. De gemeente Opsterland en de provincie blijven van mening, dat ook Smallingerland in de extra kosten moet bijdragen.

Wij zijn daarop met de provincie en de gemeente Opsterland in overleg getreden met het door u gestelde financiële kader als uitgangspunt. Wij hebben aanvankelijk de provincie een voorstel gedaan, dat uitgaat van compensatie van de extra uitgaven in één of meer andere projecten. De provincie heeft te kennen gegeven, daar niet of nauwelijks aan tegemoet te kunnen komen. Wij hebben de provincie inmiddels laten weten op die basis u geen voorstel te kunnen doen voor het eventueel beschikbaar stellen van extra middelen.

Om het project desondanks toch een kans te geven, hebben wij vervolgens voorgesteld het project in de pauzestand te zetten. Dat houdt in dat we de nu gemaakte kosten met elkaar verrekenen op basis van de eerder gemaakte afspraken. Tegelijkertijd worden alle juridische en planologische procedures gewoon voortgezet. Zoals het nu lijkt is daarmee zeker nog minstens één jaar gemoeid. Op basis van de uitkomst van de verschillende procedures en de dan bekende financiële mogelijkheden kan een nieuw besluit worden genomen over eventueel voortzetten van het project.

In het laatste bestuurlijk overleg hebben beide partners laten weten hier niet voor te voelen. Men wil graag een uitspraak van de raad van Smallingerland over de bereidheid extra middelen in het Polderhoofdkanaal te steken.

Dilemma

Dat plaatste ons in oktober voor het volgende dilemma: stoppen betekent een aanzienlijke uitgave van gemeenschapsgeld (indicatief 4,5 tot 4,9 miljoen euro) zonder dat daar iets voor wordt gerealiseerd. Bij doorgaan lopen de kosten voor het project op tot (indicatief) € 14,2 miljoen, waarbij de beide partners er van uitgaan dat Smallingerland ca. € 2,75 miljoen extra bij zal dragen. Daar zijn nog twee kanttekeningen bij te maken

De eerste is dat de provinciale bijdrage in het project is gekoppeld aan een subsidie van de SNN. Die SNN-subsidie kent een harde voorwaarde: als niet voor eind 2011 het project wordt opgeleverd, vervalt de SNN-subsidie.

De provincie heeft ambtelijk en bestuurlijk laten weten, dat in dit geval ook de provinciale bijdrage vervalt. In dat geval ontstaat in het project een tekort van nog eens € 3,5 miljoen. Het risico, dat dit scenario werkelijkheid wordt, is niet ondenkbeeldig: om eind 2011 op te kunnen leveren, moet medio 2010 met de werkzaamheden worden gestart. Gelet op de aard van de procedures die nog moeten worden gevolgd en rekening houdend met de beroepsmogelijkheden die daarbij open staan, is het onzeker of dan alle procedures succesvol zijn afgerond.

De tweede kanttekening is dat zich nieuwe subsidiekansen lijken aan te dienen voor het project. De omvang en hardheid van deze subsidies worden echter pas helder in het tweede kwartaal van 2009. Als deze nieuwe subsidiemogelijkheden reëel blijken, zal desondanks waarschijnlijk een extra bijdrage van de partners worden verlangd. Hoe groot die bijdrage zal zijn is op dit moment niet aan te geven. Maar duidelijk lijkt wel, dat de gemeente Opsterland en de provincie Fryslân druk op Smallingerland zullen uitoefenen om meer in het project bij te gaan dragen dan het door u gestelde financiële kader.

Op 1 december jl. ontvingen wij brieven van de Fryske Ferieniging foar Fjildbiology en van de Friese Milieu Federatie. Zij stemmen onder voorbehoud en met een aantal opmerkingen in met de beoogde compenserende en mitigerende maatregelen die nu in het project zijn voorzien. Het is niet uitgesloten dat dit voorbehoud en deze opmerkingen in het vervolg van dit project opnieuw leiden tot discussie, vertraging of aanvullende maatregelen en kosten.

Conclusie

Zoals gezegd vinden we het openstellen van het kanaal belangrijk. Dat neemt niet weg dat er een redelijke verhouding moet blijven tussen belang en de bijdrage in de kosten. U heeft aangegeven dat die grens met € 1.375.000,- wel bereikt is. Wij delen die opvatting. Het belang in zijn algemeenheid en het te verwachten feitelijk gebruik, ook gezien de beperkingen die daaraan op basis van eisen van de milieuorganisaties worden gesteld, geven ons geen aanleiding om in het licht van de onzekerheden thans te pleiten voor verhoging van enig belang van de bijdrage.

Wij stellen u daarom voor beide partners te berichten, dat de raad van Smallingerland op dit moment en naar de huidige stand van zaken niet bereid is meer dan de eerder toegezegde € 1.375.000,- beschikbaar te stellen voor de heropening van het Polderhoofdkanaal.

Commissie

Het voorstel is behandeld in de vergadering van de raadscommissie Ruimte, Infrastructuur en Milieu van 17 december 2008. De fracties van de PvdA, CDA en Gemeentebelangen Smallingerland adviseren positief over het voorstel. De fractie van de VVD adviseert negatief over het voorstel, de fracties van de ChristenUnie, SP, GroenLinks, FNP en Smallingerlands Belang hebben behoefte aan nader beraad. Het voorstel wordt als A-voorstel voor de raad geagendeerd.

.

Drachten, 18 december 2008

Burgemeester en wethouders van Smallingerland,

drs. Bert Middel, voorzitter.

mr. Leendert Maarleveld, secretaris.